

Andrzej Żaki, Krzysztof Szuwarowski

Ojców, pow. Olkusz

Informator Archeologiczny : badania 4, 192-193

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nych przykryte brukami nakrywającymi. Poza obstawami na całej powierzchni wykopów występowały też fragmenty ceramiki. Ich trójwymiarowa dokumentacja stanowić będzie podstawę do możliwie precyzyjnego odtworzenia rozrzutu ułamków naczyń grobów dla uzyskania danych z dziedziny obrzędowości.

Kości szkieletów zachowały się bardzo słabo, w jednym z grobów były też przemieszczone. Wyposażenie stanowiły noże, paciorek szklany, kabłączek skroniowy, pręślik z różowego łupku i oselka z przewierconą dziurką. W grobie Nr 9 wystąpił ułamek dyszy glinianej, a w grobie Nr 11 kości zwierzęce. Wszystkie jamy grobowe zawierały dużą ilość węgla drzewnych i fragmentów ceramiki. Ogółem zebrano 664 ułamki naczyń, wśród których przeważają egzemplarze należące do typu drohickiego.

Dwa sezony badawcze pozwalają uściślić chronologię obiektu do XI — XII w. oraz wyraźniej widzieć związek cmentarzyska z fazą grodu przypadającą na czas produkcji ceramiki drohickiej. Inne powiązania kompleksu osadniczego w Niewiadomej z ośrodkiem w Drohiczynie będą przedmiotem badań następných sezonów badawczych.

NOWA HUTA—Kościelniki

patrz okres wpływów rzymskich

Stanowisko 58 A

NOWOGRÓD, pow. Łomża

patrz średniowiecze

OJCÓW, pow. Olkusz

Komisja Archeologiczna O/PAN
i Kierownictwo Odnowienia Zamku
Królewskiego na Wawelu w Krakowie

Badania prowadzili doc. dr Andrzej Żaki i mgr Krzysztof Szuwarowski. Finansowało Kierownictwo Odnowienia Zamku na Wawelu. Pierwszy sezon wykopalisk. Grodzisko wczesnośredniowieczne (z roku 1231 i może nast.).

Grodzisko leży na skalistej krawędzi wschodniej doliny Prądnika, u ujścia wąwozu Smardzowskiego, powyżej jaskini Okopy Wielka. Rozpoznane z końcem w. XIX nie było przedmiotem zainteresowania i większych badań. Zidentyfikowane niedawno z Wyszogrodem, wzmiankowym w dwu dokumentach z r. 1231 („*dum aedificaretur a duce Cunrado castrum Wisegrod*”), zostało poddane badaniom weryfikacyjnym. Miały one na celu poznanie typu umocnień stosowanych przez Konrada Mazowieckiego podczas walk o Kraków (1231—1246), uzyskanie precyzyjnie datowanych

zabytków ceramicznych z tego czasu oraz wykonanie dokładnego planu grodziska.

Prace pomiarowe doprowadziły do sporządzenia nowego planu sytuacyjno-wysokościowego, który różni się zasadniczo od amatorskiego szkicu z roku 1898, ujawniając przede wszystkim przebieg dawnych linii obronnych.

Kilka odkrywek badawczych na majdanie i na wale I przyniosło wstępne rozeznanie głównych elementów stratygrafii obiektu. Stwierdzono, iż w wale (przynajmniej na badanym odcinku) nie ma żadnych reliktyw kamiennych, lecz ślady konstrukcji drewniano-ziemnej. Zdaje się to popierać wysuniętą przed paroma laty hipotezę, iż pierwsze fortyfikacje kamienne zastosować mógł Konrad dopiero w latach 40-tych w. XIII.

Znaleziska ceramiczne pochodzą z trzech faz osadniczych. Pierwszą reprezentują mało charakterystyczne ułamki naczyń grubościennych kultury lendzielskiej (wraz z nimi występują zabytki krzemienne), drugą — ceramika tzw. horyzontu konradowskiego z roku 1231 (lub także 15 lat późniejszych), trzecią — sporadyczne okazy z początku w. XIV.

Ceramika horyzontu konradowskiego to cienkościenna, w pełni toczone na kole naczynia typu IV i VI (garnki smukłe i przysadziste) oraz VIII (okazy z cylindryczną szyjką.). Sporadycznie występuje na nich zielonkawa polewa.

Niektóre fragmenty naczyń z początku w. XIV (m.in. miseczka z polewą) mogą się wiązać z okresowym użytkowaniem grodziska i sąsiedniej jaskini przez ukrywającego się tu Łokietka, prawnuka Konrada Mazowieckiego.

POBORSZÓW, pow. Koźle

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Opolu

Badania prowadzili mgr mgr Sylwia Wuszkan i Klemens Macewicz. Finansował WKZ w Opolu. Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna (IX w.).

Stanowisko zostało odkryte podczas inspekcji konserwatorskiej w br. na terenie wstępnych robót ziemnych. Położone jest około 500 m na północ od środka wsi Poborszów.

W trakcie podjętych badań ratowniczych odsłonięto i przebadano trzy jamy, będące śladami obiektów mieszkalnych. Zalegały one na głębokości 30—40 cm od współczesnej powierzchni użytkowej. Zawierały ceramikę wczesnośredniowieczną, kości zwierzęce, polepę i resztki palenisk w postaci przepalonych kamieni i węgli drzewnych. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie jednego z obiektów znaleziony został fragment kamienia żarnowego.